[Entrevista] Karlos Zurutuza: 'S'ha deixat els migrants a mans de màfies patrocinades per la UE'

El periodista de JotDown Karlos Zurutuza assegura que la Unió Europea només vol tapar el conflicte migratori a Líbia. Zurutuza ha volgut aportar en la seva conferència al Curs d'Estiu de la Universitat de la Pau (Unipau) 'una imatge diferent' del país nord-africà, que visita regularment des de 2011. El periodista explica que per comprendre i contextualitzar el país, s'ha de fer amb testimonis tant de les persones que han de ser rescatades al Mediterrani com dels nois joves que traficaven amb combustible i ara ho fan amb persones. En una entrevista a Cugat Mèdia, Zurutuza ha repassat la crisi migratòria a Líbia.

Has començat la conferència preguntant als assistents què els ve al cap quan senten parlar de Líbia. Com ha canviat la teva imatge sobre el país des de 2011 fins ara?
Al 2011 teníem tots una imatge en l'imaginari col·lectiu, la de Gaddafi. Sabíem que hi havia una guerra a Líbia, però poc més. I, desgraciadament, avui tampoc sabem gaire més. Des de 2011 he anat posant-li cara als libis, tenen nom i cognom.

I quina culpa té el periodisme per generar aquesta imatge?
S'ha intentat comprendre un país i el seu context només amb testimonis de la pobra gent que veiem rescatada amb vaixells. Això és una part de la història, però no la història completa dels libis. Crec que això és molt injust, perquè això es retroalimenta. Tenim la imatge dels libis que torturen, d'autèntics dimonis. I a Líbia, com a tot arreu, hi ha gent bona i gent dolenta. Seguim sense entendre el país i la seva gent, i fins que no ho fem difícilment podrem abordar aquest problema.

Imatge de l'entrevista / Foto: Cugat Mèdia

Com ha canviat Líbia i la seva gestió de les fronteres des que hi vas?
Ha canviat a pitjor per moltes raons. El país es descompon, està en un procés de desintegració progressiva des de 2011. Les condicions són cada vegada pitjors, tant pels migrants com pels propis libis. I la política d'externalització de fronteres ha comportat, entre altres coses, que la flota de rescat ja no operi a les costes de Líbia. Per construir un cordó sanitari que impedeixi aquest flux a Europa s'ha deixat a aquesta pobra gent en mans de màfies que ara estan patrocinades per la Unió Europea.

Parles de país en fallida, sense llei.
Líbia fins a 2011 era un estat monolític amb un govern central rígid i repressiu com el de Gaddafi. Quan s'acaba Gaddafi no hi ha un projecte per al país. Hi ha faccions armades a les quals unia lluitar contra Gaddafi, però que tenen agendes diferents. No hi ha projecte, però hi ha ingerència de potències estrangeres que busquen repartir-se el tresor de Líbia, que és el petroli.

I també hi ha un altre problema, no hi ha ningú amb qui negociar per arribar a acords i tancar les fronteres. Gaddafi i Berlusconi arribaven a acords, però ara només pots parlar amb les màfies que articulen el tràfic de

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/noticies/societat/144664.html

Copyright 2024 Cugat.cat

persones. Ara les institucions han d'arribar a acords amb criminals per interrompre el flux migratori.

El petroli a Líbia li ha portat més bé o mal?
Només has de creuar la frontera a Tunísia. Allà no hi ha petroli i probablement és l'únic cas de 'Primavera Àrab' més o menys exitós de 2011. La resta ha estat un desastre. Líbia no interessava ningú fins a mitjans dels 60 quan es descobreix el petroli. Podríem especular molt sobre què seria una Líbia sense petroli, però no ens agafa per sorpresa que hi ha una relació entre el petroli i el conflicte.

Aquest curs tracta sobre les fronteres i la teva conferència en concret sobre les migracions i el tràfic de persones. Com es passa del tràfic de combustible al de persones?
Com a qualsevol altre país ric en petroli, les fronteres de Líbia són poroses. Probablement mai sabrem des de quan existeix el tràfic de persones a Zuwarah. Però sí que està clar que hi ha una relació entre la interrupció del tràfic de combustible a alta mar i l'augment del tràfic de persones. Hi ha gent que ha organitzat la seva vida al voltant del tràfic de combustible i quan no el deixen, es dedica a traficar amb persones.

Karlos Zurutuza durant la conferència / Foto: Cugat Mèdia

Com és el perfil d'un traficant de persones, tu que has pogut entrevistar-ne alguns? I quin és el procediment d'aquest tràfic?
No sabria dir-te si hi ha un perfil. Hi ha gent que té un empori on és impossible arribar i que generalment no són de Líbia, són d'altres països d'Àfrica. Després hi ha gent que té un negoci més domèstic, més local. Xavals molt joves, alguns amb estudis universitaris que en un moment donat es posen com a excusa l'intentar obrir-se un camí en un país fallit i passen al tràfic de combustible i d'aquí al tràfic de persones.

Després hi ha xarxes molt organitzades que extenen els seus tentacles per tot Àfrica. Et porten des de casa teva a Malí o Níger fins a la costa on acabes saltant a una pastera. N'hi ha d'altres que es dediquen a fer-ho de forma local i ofereixen els seus serveis a una localitat costera a tothom qui pagui.

I pel que fa als migrants hi ha algun perfil?
En al cas de Líbia, la majoria són subsaharians, més del 90%. En menor mesura hi ha marroquís i bangladeshians.

Quin és el problema principal de Líbia?
Primer té un problema de seguretat en el dia a dia. Desplaçar-te d'una ciutat a una altra, encara que sigui propera, pot ser una aventura molt arriscada. El segon és l'economia, està col·lapsada. Líbia és un país de líquid, no funciona amb transaccions bancàries. Els libis necessiten diners en mà i ja no n'hi ha. Es troben en una situació de mera supervivència.

I a tu què t'atrau d'aquest país?
A mi dels països sempre m'atrauen les persones. Al final, vagis on vagis, sempre veus que tothom té els mateixos objectius a la vida. Tothom vol tenir una vida més o menys digna i que els nens vagin a l'escola. És un tòpic, però és veritat que som tots molt més semblants entre nosaltres del què pensem. A mi m'uneix a Líbia, per descomptat la seva història recent, però més que això els vincles d'amistat amb gent d'allà. No puc pensar en no tornar a Líbia.
Jo miro els mapes i veig cares de gent. En primer lloc m'atrauen els pobles per un interès purament antropològic, però al final el que m'agrada és conèixer gent i seguir les seves històries.

Quin futur preveu li pronostiques?

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/noticies/societat/144664.html

Copyright 2024 Cugat.cat

Amb les mesures que s'estan adoptant, interessa que el país quedi tancat. S'ha vetat l'accés a periodistes per directrius de la Unió Europea. Em recorda a Chernobyl, la intenció és posar-hi ciment a sobre i que no ens esquitxi. Que no arribin migrants i no s'extengui el fenomen del gihadisme on tenim altres interessos, per exemple mines d'urani per alimentar les nostres centrals nuclears. S'està construint un sarcòfag per a què la reacció en cadena no esquitxi a aquesta riba del Mediterrani.

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/noticies/societat/144664.html

Copyright 2024 Cugat.cat